

Plastyka
Wydawnictwo Nowa Era
Realizowany program : SP - 4/20

Zakres dostosowań dotyczący treści nauczania oraz sposobu oceniania:

- podawać jasno sprecyzowane instrukcje przy jednoczesnym sprawdzaniu stopnia ich zrozumienia;
- zwracać uwagę na wysiłek włożony w wykonanie pracy;
- oceniać jego chęci, stosunek do przedmiotu, przygotowanie do zajęć;

Zakres dostosowań w zakresie form i metod pracy:

- często powtarzane zadania, polecenia;
- wydłużony czas pracy;
- indywidualizacja zadań;

Przewidywane osiągnięcia:

- rozróżnia cechy i rodzaje kompozycji w naturze oraz sztukach plastycznych;
- tworzy układy kompozycyjne na płaszczyźnie i w przestrzeni;
- klasyfikuje barwy, rozróżnia i identyfikuje różnorodne kontrasty barwne;
- rozpoznaje rodzaje perspektywy;
- świadomie stosuje światłocienie;
- rozróżnia gatunki i tematykę dzieł w sztukach plastycznych;
- interpretuje obserwowane przedmioty, motywy i zjawiska w zadaniach plastycznych;
- wyraża w pracach plastycznych uczucia i emocje;
- podejmuje próby integracji sztuk, realizując kreacje z pogranicza plastyki i dziedzin pokrewnych ;
- **tworzy zespołowo teatr plastyczny**
- stosuje różnorodne techniki plastyczne;
- podejmować działania z zakresu estetycznego kształtowania otoczenia;
- rozróżnia formy twórczości ludowej;
- wymienia, rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze obiekty kultury wizualnej w Polsce ;
- rozpoznaje najbardziej istotne dzieła z dorobku innych narodów;
- charakteryzuje na wybranych przykładach pojęcie stylu w sztuce;
- zna najważniejsze muzea i kolekcje dzieł sztuki w Polsce i na świecie;
- stosuje zasady prezentacji i upowszechniania dzieł zgodnie z prawem i etyką;

Klasa IV

Lp.	Temat	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
1.	Co widzimy i jak to pokazać?	- wskazuje i opisuje elementy abecadła plastycznego w najbliższym otoczeniu, - przedstawia w pracy plastycznej fragment najbliższego otoczenia z	- wskazuje na fotografiach i reprodukcjach obrazów tworzące je elementy plastyczne, - wymienia przykłady este-

		uwzględnieniem co najmniej jednego elementu języka plastyki, - określa rolę plastyki w najbliższym otoczeniu.	tycznego otoczenia i uzasadnia swój wybór, - omawia rolę środków plastycznych zastosowanych w odtworzeniu fragmentu otoczenia na płaszczyźnie, - twórczo posługuje się poszczególnymi środkami wyrazu podczas przedstawiania w pracy fragmentu najbliższego otoczenia.
2.	ABC sztuki	- określa, jakie przedmioty można nazwać dziełami sztuki, - wymienia dziedziny sztuki, - wyjaśnia, gdzie można oglądać dzieła sztuki, - odszukuje w swoim otoczeniu ciekawe przykłady malowideł, dzieł architektonicznych i obiektów sztuki użytkowej.	- wyjaśnia, czym są sztuka i dzieło sztuki, - omawia specyfikę podstawowych dziedzin sztuki, - tworzy wystawę samodzielnie wykonanych fotografii ukazujących ciekawe przykłady malowideł, dzieł architektonicznych i obiektów sztuki użytkowej ze swojego otoczenia, - tworzy przestrzenną pracę plastyczną, wykorzystując różne przedmioty i tworzywa.
3/4	Linia i punkt	- wymienia rodzaje i kierunki linii, - podaje przykłady zastosowania odmiennych rodzajów linii w rysunku, - podejmuje próby różnicowania linii i punktów w działaniach plastycznych, - wyjaśnia, czym jest kontur, - tłumaczy, na czym polega kontrast w rysunku, - z pomocą nauczyciela omawia wskazaną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych linii i punktów, - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręcznik	- stosuje różnorodne rodzaje linii i punktów w działaniach plastycznych z uwzględnieniem cech materiałów, przedmiotów i zjawisk, - posługuje się kontrastem w działaniach plastycznych, - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych linii i punktów, - wykonuje pracę z wyobraźni, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie i punkty, - określa rolę środków plastycznych użytych przez siebie w pracy plastycznej
5	Linie i punkty a sztuka prehistoryczna	- sytuuje epokę w czasie, - wymienia cechy wytworów sztuki prehistorycznej, - podaje przykłady dzieł sztuki prehistorycznej,	- sytuuje epokę w czasie, - wymienia cechy wytworów sztuki prehistorycznej, - podaje przykłady dzieł sztuki prehistorycznej,

6	Plama	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką prehistoryczną. - określa charakter wybranych plam (np. pod względem ich krawędzi i powierzchni), - tworzy różne rodzaje plam, - z pomocą nauczyciela omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych plam. 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką prehistoryczną. - stosuje różne rodzaje plam w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy, - porównuje dwa dzieła wskazane przez nauczyciela pod kątem zastosowanych plam.
7	Płaskie plamy barwne a sztuka Egiptu	<ul style="list-style-type: none"> - sytuuje epokę w czasie, - wymienia cechy wytworów sztuki starożytnego Egiptu, - podaje przykłady dzieł sztuki starożytnego Egiptu, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką starożytnego Egiptu. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa ramy czasowe epoki, - rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki starożytnego Egiptu, - wymienia przykłady wytworów sztuki starożytnego Egiptu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką starożytnego Egiptu, twórczo interpretując temat.
8/9	Barwy podstawowe i pochodne	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są barwy czyste, - wskazuje barwy czyste w najbliższym otoczeniu, - rozpoznaje barwy podstawowe i pochodne, - z pomocą nauczyciela omawia wskazaną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych barw, - podaje sposoby otrzymywania poszczególnych barw pochodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest model koła barw, - opisuje sposoby otrzymywania odcieni barw pochodnych, - poszukuje w działaniach plastycznych zestawień kontrastowych w grupie barw czystych, - uzyskuje zamierzony odcień w wyniku mieszania określonych barw, - omawia wybraną reprodukcję dzieł pod kątem zastosowanych barw, - wykorzystuje barwy podstawowe i pochodne w działaniach plastycznych - tworzy według własnego pomysłu element dekoracyjny odznaczający się starannością wykonania, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów.
10	Tworzę przez cały rok – Ozdoba narodowa	<ul style="list-style-type: none"> - planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje element dekoracyjny według własnego pomysłu. 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy według własnego pomysłu element dekoracyjny odznaczający się starannością wykonania, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów.

- 11/12 **Barwy dopełniające i złamane**
- wymienia pary barw dopełniających,
 - klasyfikuje daną barwę do odpowiedniego rodzaju barw – czystych lub złamanych,
 - podaje sposoby otrzymywania wybranych barw złamanych,
 - uzyskuje kilka barw złamanych oraz powstałych ze zmieszania par barw dopełniających,
 - stosuje niektóre barwy złamane i dopełniające w działaniach plastycznych,
 - z pomocą nauczyciela wymienia barwy złamane i dopełniające występujące w określonej reprodukcji dzieła,
 - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręcznik
- 13 **Barwy ciepłe i zimne**
- wymienia barwy ciepłe i zimne,
 - określa daną barwę jako ciepłą lub zimną,
 - rozróżnia podstawowe właściwości barw ciepłych i zimnych,
 - wskazuje niektóre barwy ciepłe i zimne na wybranej reprodukcji obrazu,
 - wykonuje pracę z zastosowaniem barw zbliżonych pod względem temperatury
- 14 **Tworzę przez cały rok** – - planuje poszczególne etapy pracy, - projektuje graficzną formę
- uzyskuje różnorodne odcienie barw złamanych oraz powstałych ze zmieszania par barw dopełniających,
 - wskazuje i nazywa barwy czyste, złamane i dopełniające występujące w wybranej reprodukcji dzieła,
 - wykorzystuje barwy dopełniające i złamane w działaniach plastycznych,
 - wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą odpowiednio dobranych barw,
 - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną we wskazanej technice, twórczo interpretując zadanie.
 - omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka,
 - wymienia barwy zastosowane przez siebie w pracy malarskiej i odpowiednio klasyfikuje je do grupy barw ciepłych lub zimnych,
 - dobiera barwy ciepłe i zimne stosownie do tematu pracy,
 - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem użytych barw ciepłych i - omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka,
 - wymienia barwy zastosowane przez siebie w pracy malarskiej i odpowiednio klasyfikuje je do grupy barw ciepłych lub zimnych,
 - dobiera barwy ciepłe i zimne stosownie do tematu pracy,
 - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem użytych barw ciepłych i

Kartka na Boże Narodzenie	- wykonuje graficzną formę użytkową, korzystając z podanych propozycji.	użytkową według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty, - wykorzystuje w swojej pracy różnorodne techniki, narzędzia i właściwości materiałów, - dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.
15/16 Techniki rysunkowe	- wymienia rodzaje technik rysunkowych, - nazywa podstawowe narzędzia rysunkowe, - stosuje w działaniach plastycznych różne narzędzia i podłoża rysunkowe, - z pomocą nauczyciela omawia wybrane dzieło pod względem zastosowanej techniki rysunkowej, - wykonuje pracę plastyczną w określonej technice, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.	- wymienia rodzaje technik rysunkowych, - nazywa podstawowe narzędzia rysunkowe, - stosuje w działaniach plastycznych różne narzędzia i podłoża rysunkowe, - z pomocą nauczyciela omawia wybrane dzieło pod względem zastosowanej techniki rysunkowej, - wykonuje pracę plastyczną w określonej technice, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.
17 Techniki malarskie. Technika akwarelowa	- wyjaśnia, czym jest pigment, - wymienia nazwy podstawowych rodzajów farb i technik malarskich, - wymienia typowe narzędzia i podłoża wykorzystywane w technice akwarelowej, - określa funkcję typowych narzędzi używanych w technice akwarelowej, - z pomocą nauczyciela omawia wybraną reprodukcję dzieła wykonanego w technice akwarelowej, - maluje pracę w technice akwarelowej według wskazówek nauczyciela.	- wyjaśnia, od czego zależy nazwa techniki malarskiej, - tłumaczy, jakie znaczenie ma rodzaj podłoża w malarstwie akwarelowym, - opisuje efekty malarskie, które można uzyskać dzięki technice akwarelowej, twórczo stosuje w działaniach plastycznych narzędzia i podłoża typowe dla techniki akwarelowej, - na podstawie wykonanej pracy omawia sposób malowania akwarelami, - porównuje dwa wybrane dzieła wykonane w technice akwarelowej pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego.

18/19	Techniki temperowa i plakatowa oraz gwasz	<p>wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technikach temperowej i plakatowej oraz w gwaszu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w technikach temperowej i plakatowej oraz w gwaszu, - z pomocą nauczyciela omawia wybraną reprodukcję dzieła wykonanego w technice temperowej lub plakatowej, - wykonuje pracę plastyczną w technice plakatowej lub temperowej, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<p>poprawnie stosuje w działaniach plastycznych narzędzia i podłoża typowe dla techniki temperowej, plakatowej lub gwaszu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, czym się charakteryzują farby temperowe, plakatowe i gwasze, - na podstawie prac wykonanych farbami temperowymi i plakatowymi porównuje sposoby malowania w tych technikach, - twórczo stosuje techniki temperową i plakatową w działaniach plastycznych, - wyjaśnia, czym jest ikona, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną w technice plakatowej lub temperowej, twórczo interpretując zadanie, - opisuje wpływ techniki temperowej na wygląd dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy
20	Tworzę przez cały rok Upominek na walentynki	<p>- planuje poszczególne etapy pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonuje prostą formę użytkową, korzystając z podanych propozycji, - wykorzystuje określone techniki i materiały rzeźbiarskie. 	<p>- starannie wykonuje prostą formę użytkową w dowolnej technice rzeźbiarskiej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy z wyobraźni prostą formę rzeźbiarską, wykorzystując wiedzę na temat właściwości materiałów.
21/22	Technika pastelowa	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technice pastelowej, - podaje rodzaje pastelii, - wykonuje pracę w technice pastelii olejnych, - określa, w jaki sposób zabezpiecza się prace wykonane techniką pastelową, - wymienia sposoby nanoszenia pastelii na podłoże, - z pomocą nauczyciela omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej techniki pastelowej, - wykonuje pracę plastyczną w 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje narzędzia i podłoża w technice pastelii olejnych, - opisuje efekty wykorzystania określonego podłoża w technice pastelowej, - twórczo stosuje technikę pastelii olejnych w działaniach plastycznych, - porównuje wybrane dzieła pod kątem uzyskanych efektów malarskich w technice pastelowej, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną w technice pastelowej, twórczo

		określonej technice, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.	interpretując zadanie,
- omawia własną pracę wykonaną pastelami olejnymi pod kątem uzyskanych efektów plastycznych
23	Pozostałe techniki malarские	- wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technikach akrylowej i olejnej,
- omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w technikach akrylowej i olejnej
- omawia z pomocą nauczyciela wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej techniki akrylowej lub olejnej.	określa, czym się charakteryzują farby akrylowe i olejne,
- twórczo stosuje technik akrylową w działaniach plastycznych,
- opisuje wpływ techniki akrylowej lub olejnej na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy.
24	Różne techniki malarские a sztuka antyczna	- sytuuje epokę w czasie,
- wymienia cechy wytworów sztuki antycznej,
- podaje przykłady dzieł sztuki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką starożytnej Grecji lub starożytnego Rzymu.	określa ramy czasowe epoki,
- rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki antycznej,
- wymienia przykłady dzieł sztuki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką starożytnej Grecji lub starożytnego Rzymu, twórczo interpretując temat
25	Tworzę przez cały rok – Dekoracja na Wielkanoc	- planuje poszczególne etapy pracy,
- tworzy dekorację świąteczną, korzystając z podanych propozycji.	tworzy dekorację świąteczną według własnego pomysłu, wykorzystując wiedzę na temat właściwości materiałów.
26	Techniki mieszane – farby wodne i pastele	- wyjaśnia, czym są techniki mieszane,
- wymienia rodzaje technik mieszanych,
- określa, na czym polegają wybrane techniki mieszane,
- wykonuje pracę w technice mieszanej (farby wodne i pastele), korzystając ze wskazówek nauczyciela.	wyjaśnia, czemu służy stosowanie technik mieszanych w działaniach plastycznych,
- wybiera daną technikę mieszaną dla najlepszego wyrażenia tematu pracy i własnych emocji oraz analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych
27	Techniki mieszane – malowanie i drapanie	wyjaśnia, czym jest <i>sgraffito</i> ,
- stosuje technikę wydrapywanki, korzystając ze wskazówek nauczyciela.	- eksperymentuje z łączeniem różnych technik w celu uzyskania nowych rozwiązań plastycznych,
- twórczo i samodzielnie wy-

28/29 Kolaż	<p>wyjaśnia, czym jest kolaż,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia niektóre materiały stosowane w kolażu, - tłumaczy, w jaki sposób tworzy się kolaż, - próbuje wskazać materiały zastosowane w wybranej pracy w technice kolażu, - wykonuje pracę w technice kolażu z dowolnych materiałów, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<p>korzysta z techniki wydrapywanki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie wykonanej kompozycji opisuje kolejne etapy pracy w technice wydrapywanki. - określa, co decyduje o wyborze materiałów do wykonania kolażu, - omawia określoną pracę w technice kolażu pod kątem zastosowanych materiałów i barw oraz ich wpływu na wymowę dzieła, - tłumaczy, na czym polega wykonywanie fotokolażu, - wykonuje pracę w technice kolażu z odpowiednio dobranych do tematu materiałów, twórczo je zestawiając w celu uzyskania niestandardowych efektów wizualnych, - na podstawie własnej kompozycji opisuje kolejne etapy pracy podczas tworzenia kolażu.
30 Tworzę przez cały rok Prezenty dla mamy i taty	<p>– planuje poszczególne etapy pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy pracę na określony temat z proponowanych elementów. 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy pracę na określony temat z elementów wykonanych według własnego pomysłu, dbając o estetykę wykonania, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów i różnych technik plastycznych.

KLASA V

Lp.	Temat	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
1/2	ABC sztuki	<p>podaje przykłady powiązań między sztukami plastycznymi a innymi dziedzinami sztuki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia miejsca gromadzące dzieła sztuki, - wykonuje w dowolnej technice 	<p>wymienia kilka nazw wydarzeń artystycznych odbywających się w kraju lub na świecie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, kim są kustosz, konserwator, kurator, - wykonuje ilustrację do utworu

		pracę na określony temat.	muzycznego, wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy i barwy.
3	Walor	<p>wyjaśnia, czym jest walor,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje sposoby zmieniania waloru, - stosuje w swojej pracy barwy zróżnicowane walorowo. 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje walor w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy, - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanych zróżnicowań walorowych, - opisuje wpływ waloru na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy, - porównuje wybrane dzieła pod kątem zastosowanych walorów barw.
4/5	Gama barwna	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest gama barwna, - wymienia i charakteryzuje rodzaje gam barwnych, - tłumaczy, czym jest kolor lokalny, wskazuje kilka przykładów w najbliższym otoczeniu, - wyjaśnia, czym jest tonacja, - określa gamę barwną i tonację wybranych obrazów, - wykonuje pracę w wybranej gamie barwnej. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady różnych rodzajów czenia, - porównuje gamy barwne i tonacje dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich, - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej gamy barwnej, - wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą odpowiednio dobranych barw, - ocenia wpływ zastosowanej tonacji na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy, - wymienia czynniki wpływające na odbiór barw, - stosuje w działaniach plastycznych różne gamy barwne i tonacje.
6	Kontrasty kolorystyczne	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, na czym polega kontrast barwny, - rozróżnia i rozpoznaje na reprodukcjach różnorodne kontrasty kolorystyczne, - posługuje się wybranym kontrastem barwnym w działaniach plastycznych, - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje różnorodne rodzaje kontrastów barwnych w działaniach plastycznych, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną w wybranej technice, tworząc interpretując zadanie.
7/8	Dwa style w sztuce średniowiecza: romański i gotycki	<ul style="list-style-type: none"> - sytuje epokę średniowiecza w czasie, - wymienia cechy wytworów sztuki średniowiecznej, 	<ul style="list-style-type: none"> określa ramy czasowe okresu romańskiego i gotyckiego w sztuce, - rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki średniowiecznej,

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady dzieł sztuki romańskiej i gotyckiej, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką średniowiecza. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady wytworów sztuki romańskiej i gotyckiej z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką średniowiecza, twórczo interpretując temat, - wyjaśnia znaczenie stylu w sztuce. 	
9	<p>Tworzę przez cały rok – Scenografia na Narodowe Święto Niepodległości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji, - stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiał 	<ul style="list-style-type: none"> - projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty, - stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów, - dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.
10/11	<p>Faktura</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest faktura, - określa rodzaje różnych powierzchni na przykładach z najbliższego otoczenia, - podaje poznane przykłady otrzymywania faktury w działaniach plastycznych, - przedstawia przykłady faktury w rysunku, malarstwie i rzeźbie, - uzyskuje w pracy fakturę poprzez odcisnięcie przedmiotu, zastosowanie frotażu lub użycie form o określonych powierzchniach, - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wybraną reprodukcję dzieła pod kątem zastosowanej faktury, - porównuje faktury dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich lub rzeźbiarskich, - ocenia wpływ faktury na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne faktury, - omawia różnice w fakturach uzyskanych w różnego typu działaniach plastycznych, - wyjaśnia, czemu służy stosowanie faktury w rysunku, malarstwie i rzeźbie.
12/13	<p>Kształt, forma, bryła</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest forma, - wyodrębnia i określa kształty przedmiotów z najbliższego otoczenia, - zaznacza w działaniach plastycznych kształty przedmiotów o prostej budowie, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia funkcję formy w sztuce, - tłumaczy, czym się różni forma przestrzenna od rzeźby, - porównuje formy dwóch wybranych reprodukcji dzieł malarskich lub rzeźbiarskich, - ocenia wpływ zastosowanych

- tłumaczy, jaka jest różnica między kształtów lub brył na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu lub rzeźby oraz własnej pracy,
- wykorzystuje wybrane formy w działaniach plastycznych.
- wykorzystuje formę jako środek wyrazu plastycznego w działaniach twórczych.
14. **Proporcje i kontrasty form** tłumaczy, na czym polega kontrast form w dziele sztuki,
- wyjaśnia, czym są proporcje form w dziele sztuki,
- posługuje się kontrastem form w działaniach plastycznych,
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.
- ocenia wpływ proporcji lub kontrastów form na nastrój i wymowę dzieła na podstawie reprodukcji oraz własnej pracy,
- porównuje wybrane dzieła pod kątem zastosowanych proporcji lub kontrastów form,
- wyraża w pracy plastycznej uczucia i nastrój za pomocą kontrastowo lub proporcjonalnie zestawionych form,
- stosuje różnorodne rodzaje kontrastów form w działaniach plastycznych,
- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie.
- 15 **Proporcje form w sztuce renesansu** sytuuje epokę w czasie,
- wymienia cechy wytworów sztuki renesansowej,
- podaje przykłady dzieł sztuki renesansowej,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką renesansu
- określa ramy czasowe epoki,
- rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki renesansowej,
- wymienia przykłady wytworów sztuki renesansu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką odrodzenia, twórczo interpretując temat.
- 16 **Tworzę przez cały rok – Dekoracja na Boże Narodzenie** planuje kolejne etapy swojej pracy,
- wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji,
- stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały.
- projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty,
- stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne,
- wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów,
- dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.
- 17 **Kompozycja centralna** - wyjaśnia, czym jest kompozycja,
- wskazuje przykłady kompozycji
- przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego,

	centralnej w najbliższym otoczeniu, - rozpoznaje kompozycję centralną w dziele sztuki, - wykorzystuje zasady tworzenia kompozycji centralnej w działaniach plastycznych.	- określa cechy kompozycji centralnej na przykładzie wybranej reprodukcji obrazu, - wyjaśnia, czym jest akcent plastyczny, - wskazuje w dziele akcent plastyczny, - stosuje kompozycję centralną i akcent plastyczny w działaniach twórczych.	
18/19	Kompozycja symetryczna i asymetryczna	wymienia niektóre cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej, - wskazuje przykłady kompozycji symetrycznej w najbliższym otoczeniu, - rozpoznaje układy symetryczne i asymetryczne na płaszczyźnie oraz w przestrzeni, - tworzy kompozycję symetryczną i asymetryczną za pomocą poznanych środków wyrazu, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.	wskazuje różnice między kompozycją symetryczną i asymetryczną, - omawia cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej na przykładzie wybranych reprodukcji, - porównuje wybrane obrazy pod kątem zastosowanej kompozycji, - twórczo stosuje kompozycję symetryczną i asymetryczną w działaniach plastycznych, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie.
20/21	Kompozycja otwarta i zamknięta	- wymienia cechy kompozycji otwartej i zamkniętej, - wskazuje przykłady kompozycji otwartej i zamkniętej w najbliższym otoczeniu, - określa rodzaj kompozycji wybranych dzieł malarskich, - stosuje kompozycję otwartą i zamkniętą w działaniach plastycznych.	wskazuje różnice między kompozycją otwartą i zamkniętą, - przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego, - porównuje wybrane reprodukcje dzieł pod kątem zastosowanej kompozycji, - w twórczy sposób stosuje odpowiednie środki wyrazu plastycznego do ukazania kompozycji otwartej i zamkniętej, - tworzy kompozycję otwartą i zamkniętą na płaszczyźnie z zastosowaniem wybranej techniki.
22/23	Kompozycja statyczna i dynamiczna	- omawia cechy kompozycji statycznej i dynamicznej, - podaje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w najbliższym otoczeniu, - wymienia elementy i układy tworzące kompozycję dynamiczną i statyczną, - wskazuje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w reprodukcjach wybranych dzieł, - tworzy kompozycję dynamiczną za	wskazuje różnice między kompozycją statyczną i dynamiczną, - wykonuje na płaszczyźnie kompozycję dynamiczną z zastosowaniem wybranej techniki plastycznej, - omawia wybrane reprodukcje pod kątem zastosowanej kompozycji, - twórczo wykorzystuje różnorodne techniki i środki wyrazu do tworzenia kompozycji statycznej i dynamicznej,

24	Kompozycja dynamiczna w sztuce baroku	<p>pomocą poznanych środków wyrazu, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.</p> <p>sytuuje epokę w czasie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy wytworów sztuki barokowej, - podaje przykłady dzieł sztuki baroku, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką baroku. 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie. określa ramy czasowe epoki, - rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki barokowej, - wymienia przykłady wytworów sztuki baroku z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką baroku, twórczo interpretując temat
25	Kompozycja statyczna w sztuce klasycyzmu	<p>sytuuje epokę w czasie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy wytworów sztuki klasycystycznej, - podaje przykłady dzieł sztuki klasycyzmu, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką klasycyzmu. 	<ul style="list-style-type: none"> określa ramy czasowe epoki, - rozpoznaje typowe cechy wytworów sztuki klasycyzmu, - wymienia przykłady wytworów sztuki klasycyzmu z dziedziny malarstwa, rzeźby i architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką klasycyzmu, twórczo interpretując tema
26	Tworzę przez cały rok – Dekoracja na Wielkanoc	<ul style="list-style-type: none"> - planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje element dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji, - stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały. 	<p>projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty,</p>
27/28	Kompozycja rytmiczna	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje układy rytmiczne w najbliższym otoczeniu, - rozpoznaje kompozycję rytmiczną w dziele sztuki, - wyjaśnia, czym się charakteryzuje kompozycja rytmiczna, - tworzy na płaszczyźnie układy z zastosowaniem kompozycji rytmicznej, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<p>omawia wybraną reprodukcję obrazu pod kątem zastosowanej kompozycji rytmicznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przykłady kompozycji rytmicznej w wybranych dziełach, - wyjaśnia, jakie zjawiska można przedstawić na płaszczyźnie z zastosowaniem kompozycji rytmicznej, - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, twórczo interpretując zadanie.
29	Układy form w naturze	<p>podaje przykłady różnych układów form w naturze,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonuje pracę plastyczną inspirowaną formami naturalnymi. 	<p>wskazuje podobieństwa między różnymi kompozycjami dzieł sztuki a układami form naturalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonuje dokumentację fotograficzną, filmową lub rysunkową układów widocznych w formach naturalnych i sztucznych.
30	Tworzę przez cały rok – Dekoracja na Dzień Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> - planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje element dekoracyjny, 	<p>projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo</p>

korzystając z podanych propozycji, wykorzystując możliwości wyrazu
 - stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały.
 - wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne linie, plamy, barwy i kształty,
 - stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne,
 - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów,
 - dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.

KLASA VI

Lp	Temat	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
1/2	ABC sztuki	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym się różni oryginalne dzieło sztuki od kopii i reprodukcji, - tłumaczy, czym jest falsyfikat, - wskazuje, w jaki sposób można korzystać z dzieł sztuki, - definiuje plagiat i piractwo, - tworzy album z własnymi pracami lub reprodukcjami dzieł sztuki. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa, czego dotyczy prawo autorskie, - tłumaczy, na czym polega prawo cytatu, - wyjaśnia zasady ochrony wizerunku, - przybliża znaczenie własności intelektualnej, - wykonuje pracę plastyczną inspirowaną wybranym dziełem sztuki.
3/4	Światłocień	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest światłocień, - określa, jaka jest rola światłocienia w rysunku, malarstwie i grafice, - wyjaśnia, w jaki sposób można ukazać światłocień w rysunku, malarstwie i grafice, - stosuje w swojej pracy światłocień, - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest modelunek światłocieniowy, - wyjaśnia funkcję światła i cienia w sztuce nowoczesnej i najnowszej, - określa znaczenie światła w fotografii i filmie, - omawia reprodukcje dzieł sztuki pod kątem zastosowanego światłocienia, - opisuje wpływ światłocienia na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji obrazu oraz własnej pracy, - stosuje światłocień w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy, - tworzy z wyobraźni pracę

plastyczną, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez światłości.

5.	Perspektywa rzędowa i kulisowa	<ul style="list-style-type: none">- wyjaśnia, czym jest perspektywa,- tłumaczy, na czym polega stosowanie perspektywy,- wymienia cechy perspektywy rzędowej i kulisowej,- podaje przykłady układów kulisowych z najbliższego otoczenia,- wskazuje na reprodukcjach wybranych dzieł perspektywę rzędową i kulisową,- wykonuje pracę z zastosowaniem układu pasowego.	<ul style="list-style-type: none">- określa rolę perspektywy w dziełach różnych dziedzin,- omawia, na czym polegają układy rzędowy i kulisowy,- wyjaśnia pochodzenie nazwy <i>perspektywa kulisowa</i>,- porównuje reprodukcje malowideł sztuki prehistorycznej i starożytnego Egiptu pod kątem zastosowanej perspektywy,- tłumaczy różnice między perspektywą rzędową a kulisową na przykładach reprodukcji wybranych dzieł,- twórczo stosuje perspektywę rzędową i kulisową w działaniach plastycznych,- wykonuje projekt dekoracji do szkolnego przedstawienia z wykorzystaniem perspektywy kulisowej
6/7/8	Perspektywa zbieżna	<ul style="list-style-type: none">- podaje główne elementy perspektywy zbieżnej,- wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy zbieżnej,- wymienia rodzaje perspektywy zbieżnej,- stosuje podstawowe zasady tworzenia perspektywy zbieżnej w działaniach plastycznych,- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.	<ul style="list-style-type: none">- omawia rodzaje perspektywy zbieżnej,- wyjaśnia rolę perspektywy zbieżnej w sztuce,- określa rodzaj perspektywy zbieżnej w wybranych reprodukcjach dzieł sztuki,- wskazuje związki pomiędzy zastosowanym rodzajem perspektywy a wyglądem przestrzeni w dziele- tłumaczy zasady skrótu perspektywicznego,- tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, stosując perspektywę zbieżną odpowiednio do tematu i charakteru pracy.
9/10	Perspektywa powietrzna i barwna	<ul style="list-style-type: none">- podaje cechy perspektywy powietrznej i barwnej,- wyjaśnia, na czym polega stosowanie	<ul style="list-style-type: none">- wykorzystuje w działaniach plastycznych wiedzę o złudzeniach wzrokowych i wzajemnym oddziaływaniu

nie perspektywy powietrznej i barwnej,
 - wymienia barwy, które tworzą pierwszy plan przedstawienia w perspektywie barwnej oraz jego dalsze plany,
 - dopasowuje kolory pod względem ich temperatury,
 - tworzy pracę z zastosowaniem perspektywy powietrznej lub barwnej.

barw,
 - stosuje zasady tworzenia perspektywy powietrznej i barwnej,
 - poprawnie ocenia temperaturę poszczególnych barw względem innych,
 - analizuje wybrane dzieła sztuki malarskiej pod kątem zastosowanej perspektywy powietrznej i barwnej,
 - tworzy z wyobraźni pracę plastyczną, stosując perspektywę powietrzną lub barwną odpowiednio do tematu i charakteru pracy.

11. **Perspektywa aksonometryczna i umowna**

- podaje cechy perspektywy aksonometrycznej i umownej,
 - wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy aksonometrycznej i umownej.

- wskazuje różnice między perspektywą aksonometryczną a zbieżną,
 - omawia cechy perspektywy aksonometrycznej i umownej na przykładzie wybranych reprodukcji,
 - ocenia nowoczesne eksperymenty z perspektywą na wybranych przykładach.

12/13/
14

Rysunek

- charakteryzuje rysunek jako dziedzinę sztuki,
 - wymienia narzędzia rysunkowe,
 - podaje rodzaje rysunku,
 - wskazuje elementy abecadła plastycznego wykorzystywane w rysunku,
 - rozpoznaje rysunki wśród dzieł innych dziedzin sztuki,
 - wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranych środków wyrazu.

- omawia rodzaje i funkcje rysunku,
 - wskazuje różnice między szkicem a namalowanym na jego podstawie obrazem,
 - porównuje wybrane dzieła rysunku pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego,
 - wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła rysunkowego,
 - świadomie i ekspresyjnie posługuje się w rysunku linią, plamą walorową i światłocieniem,
 - właściwie dobiera narzędzia rysunkowe do zadanego tematu,
 - analizuje własny rysunek pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego.

15.	Zrób to sam – Stroik na święta	<ul style="list-style-type: none"> - planuje kolejne etapy swojej pracy, - wykonuje przedmiot dekoracyjny, korzystając z podanych propozycji, - stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały 	<ul style="list-style-type: none"> - projektuje i tworzy dekorację według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne barwy, kształty, faktury i kompozycje, - stosuje różne techniki i narzędzia plastyczne, - wykorzystuje w swojej pracy wiedzę na temat właściwości materiałów - dba o estetyczne i staranne wykonanie pracy.
16/17/ 18	Malarstwo	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje malarstwo jako dziedzinę sztuki, - wymienia główne techniki malar- skie, - odróżnia obraz realistyczny od dzieła abstrakcyjnego, - rozpoznaje na przykładowych reprodukcjach dzieł wybrane tematy malarstwa, - omawia wybrany rodzaj malarstwa, - stosuje różne narzędzia malarskie, - wykonuje pracę malarską o charakterze realistycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia środki wyrazu w malarstwie - wskazuje różnice między malarstwem dawnym a współczesnym, - wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od abstrakcyjnego, - omawia tematy malarstwa na przykładach reprodukcji obrazów zamieszczonych w podręczniku, - porównuje dzieła reprezentujące różne rodzaje malarstwa pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego, - wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła malarskiego, - stosuje różne techniki malarskie, kompozycje i zestawienia barw w działaniach plastycznych, - wykonuje pracę malarską o charakterze abstrakcyjnym.
19/20	Malarstwo impresjonizmu i symbolizmu	<ul style="list-style-type: none"> - sytuuje impresjonizm i symbolizm w czasie, - wymienia typowe cechy obrazów zaliczanych do impresjonizmu i symbolizmu, - podaje przykłady dzieł sztuki impresjonistycznej i symbolistycznej, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką impresjonizmu i symbolizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa ramy czasowe impresjonizmu i symbolizmu, - rozpoznaje i omawia cechy dzieł sztuki impresjonizmu i symbolizmu, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką impresjonizmu i symbolizmu, twórczo

21/22/
23

Grafika

- charakteryzuje grafikę jako dziedzinę sztuki,
- wymienia narzędzia stosowane w grafice,
- podaje środki wyrazu plastycznego stosowane w grafice,
- wskazuje dwa podstawowe rodzaje grafiki,
 - tłumaczy, czym jest matryca,
 - wyjaśnia różnicę między drukiem wypukłym a wklęsłym,
- podaje przykłady grafiki użytkowej z najbliższego otoczenia,
- określa, czym zajmują się grafika reklamowa i książkowa,
 - wykonuje prostą odbitkę w technice druku wypukłego,
 - z pomocą nauczyciela wykonuje pracę graficzną z zastosowaniem odpowiednich programów komputerowych,
 - wykonuje projekt graficzny, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.
- omawia etapy pracy w technice druku wklęsłego i wypukłego,
- podaje rodzaje grafiki ze względu na użytą matrycę,
- opisuje rolę grafiki jako dziedziny sztuki,
- wskazuje różnice między grafiką dawną a współczesną,
- omawia funkcję znaku plastycznego w życiu codziennym,
- wymienia cechy grafiki użytkowej i jej rodzaje,
- porównuje przykłady grafiki warsztatowej i użytkowej,
- opisuje dzieło grafiki warsztatowej i użytkowej na podstawie wybranej produkcji,
- wyraża własną opinię na temat analizowanych dzieł graficznych,- twórczo wykorzystuje w działaniach plastycznych technikę druku wklęsłego i wypukłego

- samodzielnie wykonuje pracę graficzną z wykorzystaniem odpowiednich programów komputerowych,
- wykonuje projekt graficzny na zadany temat, twórczo interpretując zadanie.

24/25

Rzeźba

- charakteryzuje rzeźbę jako dziedzinę sztuki,
- wymienia materiały i narzędzia wykorzystywane w rzeźbiarstwie,
 - podaje rodzaje rzeźby,
- wylicza przykłady rzeźb znajdujących się w najbliższej okolicy,
 - wyjaśnia termin *relief*,
- przygotowuje płaskorzeźbę (medal)
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.
- omawia cechy różnych rodzajów rzeźb na podstawie wybranych przykładów,
- tłumaczy, czym się różni rzeźba od płaskorzeźby,
- charakteryzuje rzeźbę wolno stojącą na wybranym przykładzie z podręcznika,
- omawia i porównuje rzeźby realistyczne i abstrakcyjne,
- wskazuje różnice między

26/27	Architektura	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje architekturę jako dziedzinę sztuki, - wymienia rodzaje architektury ze względu na jej funkcje, - podaje przykłady architektury o różnym przeznaczeniu, występujące w okolicy, - wyjaśnia termin: <i>urbanistyka</i>, - określa funkcje oglądanej budowli, - z pomocą nauczyciela tworzy projekt budowli, - wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku. 	<p>rzeźbą dawną a współczesną,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyraża własną opinię na temat analizowanej pracy rzeźbiarskiej, - wykonuje małą rzeźbę o złożonej formie i zróżnicowanej fakturze - określa formę i funkcję budowli na podstawie wskazanej reprodukcji, - porównuje znaczenie terminów: <i>architektura krajozbrazu, mała architektura, architektura wewnątrz</i>, ocenia zaplanowanie przestrzeni w pobliżu swojego miejsca zamieszkania pod względem funkcjonalności i estetyki, - wskazuje różnice między architekturą dawną a współczesną, - analizuje związki między funkcją a formą obiektów architektonicznych, - wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła architektonicznego, - tworzy projekt budowli, - wykonuje pracę plastyczną według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując środki plastyczne.
28.	Początki nowoczesnej architektury	<p>sytuuje w czasie początek nowoczesnej architektury,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia typowe cechy nowoczesnej architektury, - podaje przykłady dzieł nowoczesnej architektury, - tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną nowoczesną architekturą. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa ramy czasowe nowoczesnej architektury, - rozpoznaje budowle zaliczane do nowoczesnej architektury, - wymienia i omawia przykłady nowoczesnej architektury, - tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną nowoczesną architekturą, twórczo interpretując temat.
29/30	Sztuka użytkowa	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest sztuka użytkowa, 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest sztuka użytkowa, - wyjaśnia terminy <i>design</i> i

- wyjaśnia terminy *design* i *ergonomia*,
- wylicza środki wyrazu sztuki użytkowej,
- określa, czym są wzornictwo przemysłowe i rzemiosło artystyczne,
 - omawia etapy tworzenia dzieł sztuki użytkowej,
 - wymienia przykłady wytworów sztuki użytkowej z codziennego życia,
 - z pomocą nauczyciela tworzy projekt przedmiotu codziennego użytku
- wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.

- ergonomia*,
- wylicza środki wyrazu sztuki funkcjonalności i estetyki,
- wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła sztuki użytkowej,
- samodzielnie przygotowuje projekt przedmiotu z uwzględnieniem jego funkcjonalności i estetyki
- wykonuje pracę plastyczną według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne.
- określa ramy czasowe secesji,
- rozpoznaje wytwory sztuki secesyjnej,
- wymienia i omawia przykłady wytworów sztuki secesyjnej z dziedziny malarstwa, rzeźby, architektury i sztuki użytkowej,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką secesyjną, twórczo interpretując temat.

31 **Secesyjne dzieła sztuki użytkowej**

- sytuuje styl secesyjny w czasie,
- wymienia typowe cechy wytworów sztuki secesyjnej,
- podaje przykłady dzieł sztuki secesyjnej,
- tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką secesji.

- wymienia typowe cechy wytworów sztuki secesyjnej,
- wymienia i omawia przykłady wytworów sztuki secesyjnej z dziedziny malarstwa, rzeźby, architektury i sztuki użytkowej,
- tworzy w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką secesyjną, twórczo interpretując temat.

Klasa VII

Lp	Temat	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadwymiarowe
1/2/3	ABC sztuki	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są sztuka elitarna, sztuka popularna i sztuka ludowa, - wskazuje główne różnice między sztuką elitarną, sztuką popularną i sztuką ludową, - wyjaśnia, czym jest skansen, - podaje przykłady sztuki ludowej, - wymienia epoki w historii sztuki, - wylicza nowe zjawiska w sztuce początku XX w., - określa, czym jest abstrakcja, - krótko charakteryzuje sztukę 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sztukę elitarną, sztukę popularną i sztukę ludową, - tłumaczy, czym zajmują się etnografia i etnologia, - wyjaśnia, czym jest etnodesign, i podaje przykłady inspiracji twórczością ludową w sztuce współczesnej i w swoim otoczeniu, - podaje najważniejsze cechy twórczości z kolejnych epok w

- współczesną,
- wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką elitarną, popularną albo ludową bądź zjawiskami ze sztuki współczesnej – według wskazówek prowadzącego,
 - bierze udział w przygotowaniu portfolio dotyczącego wybranego obiektu z najbliższej okolicy lub reportażu na temat swojej małej ojczyzny

- historii sztuki,
- omawia główne etapy ewolucji sztuki na przełomie XIX i XX w.,
 - charakteryzuje sztukę abstrakcyjną,
 - przedstawia specyfikę sztuki współczesnej,
 - opowiada, jak zmieniały się dzieła sztuki w ciągu wieków – co odróżnia współczesne dzieła od dzieł dawnych,
 - wykonuje w określonej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką elitarną, popularną albo ludową bądź zjawiskami sztuki współczesnej, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo,
 - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu portfolio dotyczącego wybranego obiektu z najbliższej okolicy lub reportażu na temat swojej małej ojczyzny

4/5/6/7 **Sztuka nowoczesna – fowizm, ekspresjonizm, kubizm, futurizm**

- sytuuje nurty sztuki nowoczesnej w czasie,
 - wymienia najważniejsze cechy poznanych kierunków,
 - wskazuje przykładowych twórców reprezentujących prądy nowoczesne oraz ich dzieła,
 - z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło reprezentujące jeden z poznanych nurtów,
 - wykonuje pracę inspirowaną twórczością fowistów lub kubiistów – według wskazówek prowadzącego.
- określa ramy czasowe każdego
- z nurtów sztuki nowoczesnej,
 - omawia poznane kierunki sztuki,
 - rozpoznaje typowe wytwory z poszczególnych nurtów sztuki nowoczesnej i wskazuje między nimi różnice,
 - wymienia przedstawicieli poszczególnych nurtów sztuki i ich dzieła,
 - omawia dzieła poszczególnych nurtów, uwzględniając ich tematykę i charakterystyczne dla nich środki wyrazu,
 - wyjaśnia, kim byli formiści,
 - wykonuje prace inspirowane twórczością fowistów i kubiistów, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo.

tłumaczy, czym jest fotografia, - wyjaśnia znaczenie podstawowych terminów związanych z fotografią, - wylicza rodzaje fotografii, - podaje, jakie są zastosowania fotografii, - odpowiada, kim jest fotografik, - wymienia tematy fotografii, - wskazuje środki wyrazu typowe dla fotografii, - z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło fotograficzne, - wykonuje fotografię według wskazówek prowadzącego	tłumaczy znaczenie terminów typowych dla fotografii, - charakteryzuje fotografię jako dziedzinę sztuki, - omawia rodzaje fotografii i wskazuje między nimi różnice, - wymienia środki wyrazu typowe dla fotografii i komentuje ich zastosowanie w wybranym dziele fotograficznym, - wyjaśnia, czym są decydujący moment i mocne punkty w fotografii oraz na czym polega reguła trójpodziału, - wymienia zasady kompozycji fotografii i stosuje je podczas wykonywania własnych zdjęć, - omawia dzieło fotograficzne (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając jego tematykę i charakterystyczne dla niego środki wyrazu, - wykonuje fotografię, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo

10/11 **Fotografia w sztuce nowoczesnej – dadaizm, surrealizm**

sytytuje dadaizm i surrealizm w czasie, - wymienia najważniejsze cechy poznanych kierunków, - wskazuje przykładowych twórców reprezentujących dadaizm i surrealizm oraz ich wybrane dzieła, - z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło dadaizmu lub surrealizmu, - wykonuje fotokolaż inspirowany twórczością dadaistów i surrealistów – według wskazówek prowadzącego.	- podaje ramy czasowe każdego z poznanych nurtów, - omawia poznane kierunki, rozpoznaje typowe cechy wytworów dadaizmu i surrealizmu oraz wskazuje między nimi różnice, - wymienia przedstawicieli poszczególnych nurtów i wskazuje ich dzieła, - omawia dzieła z poszczególnych nurtów, uwzględniając ich tematykę i zastosowane w nich środki wyrazu, - analizuje przykłady nowych technik i strategii artystycznych typowych dla dadaizmu i surrealizmu, - wykonuje fotokolaż inspirowany twórczością dadaistów i

12/13/1
4

Film

- tłumaczy, czym jest film,
- wyjaśnia znaczenie podstawowych terminów związanych z filmem,
- wymienia środki wyrazu typowe dla filmu,
- odpowiada, czym jest plan filmowy,
- z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło filmowe,
- tworzy wypowiedź wizualną w wybranej technice plastycznej lub nagrywa krótki film – według wskazówek prowadzącego

surrealistów, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo.

- wyjaśnia znaczenie terminów typowych dla sztuki filmowej,
- charakteryzuje film jako dziedzinę sztuki,
- omawia rozwój i przemiany filmu,
- wymienia środki wyrazu typowe dla filmu i komentuje ich zastosowanie w wybranym dziele filmowym, rozpoznaje typy planów filmowych,
- wskazuje związki kina z innymi dziedzinami sztuki,
- omawia dzieło filmowe (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając jego tematykę i charakterystyczne dla niego środki wyrazu,
- tworzy wypowiedź wizualną w określonej technice plastycznej lub nagrywa krótki film, interpretując zadanie samodzielnie i twórczości

15/16/1
7

Asamblaż i instalacja

- wyjaśnia, czym są asamblaż, instalacja, wideoinstalacja,
- wymienia przykłady nietypowych materiałów wykorzystywanych w sztuce najnowszej,
- wylicza środki wyrazu typowe dla nowych form sztuki,
- z pomocą nauczyciela opisuje wybrany asamblaż lub wskazaną instalację,
- wykonuje pracę przestrzenną w wybranej technice plastycznej – według wskazówek prowadzącego

- omawia rozwój form sztuki od *ready made* i przedmiotów znalezionych do asamblaży i instalacji,
- wskazuje różnice między asamblażem a instalacją,
- charakteryzuje pop-art i land art,
- podaje środki wyrazu typowe dla nowych form sztuki i komentuje ich zastosowanie w wybranym dziele,
- wylicza różnice między asamblażami a tradycyjnymi obrazami,
- omawia asamblaż i instalację (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając tematykę tych dzieł i charakterystyczne dla

nich środki wyrazu,
- wykonuje pracę przestrzenną w określonej technice, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo nie dotyczy

18/19 **Happening i performance**

- wyjaśnia, czym są happening i performance,
 - podaje przykłady działań możliwych do zrealizowania w ramach happeningu i performance'u,
 - omawia role artysty i odbiorcy w happeningu i performansie,
 - przedstawia, kim był Tadeusz Kantor,
 - wymienia środki wyrazu typowe dla sztuki akcji,
 - z pomocą nauczyciela opisuje wybrany happening lub wskazany performance,
 - bierze udział w akcji artystycznej.
- omawia rozwój sztuki od działań dadaistów i surrealistów do happeningów i performance'ów, wskazuje różnice między happeningiem a performance'em
- określa, czym sztuka akcji różni się od teatru,
 - wymienia środki wyrazu typowe dla sztuki akcji i komentuje ich zastosowanie w wybranej realizacji,
 - wylicza różnice między performance'ami a tradycyjnymi rzeźbami,
 - opowiada o twórczości Tadeusza Kantora,
 - omawia happening i performance (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając tematykę tych dzieł i charakterystyczne dla nich środki wyrazu,
 - przygotowuje koncepcję akcji artystycznej i aktywnie uczestniczy w jej realizacji.

20/21/2 **Nowe media w sztuce**
2

- wyjaśnia, czym są media, nowe media i multimedia,
- wylicza główne rodzaje i przykładowe cechy dzieł sztuki nowych mediów,
- podaje wybrane narzędzia i techniki charakterystyczne dla sztuki nowych mediów,
- wymienia środki wyrazu typowe dla twórczości multimedialnej,
 - z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło sztuki nowych mediów,
 - tworzy wypowiedź wizualną
- przedstawia specyfikę sztuki nowych mediów,
- omawia rozwój i przemiany sztuki nowych mediów,
 - wyjaśnia, czym są interaktywność, hipertekst, rzeczywistość wirtualna,
 - charakteryzuje narzędzia i techniki typowe dla sztuki nowych mediów,
 - opowiada o roli odbiorcy w sztuce nowych mediów,
 - wymienia środki wyrazu typowe dla sztuki multimedial-

z wykorzystaniem technik cyfrowych – według wskazówek prowadzącego.- nie dotyczy

nej i komentuje ich zastosowanie w wybranej realizacji,
 - wylicza różnice między dziełem sztuki nowych mediów a fotografią,
 - omawia dzieło multimedialne (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając jego tematykę i charakterystyczne dla niego środki wyrazu,
 - tworzy wypowiedź wizualną z wykorzystaniem technik cyfrowych, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo-

23/24 **Analiza dawnych i współczesnych dzieł sztuki**

podaje, od jakich czynników zależy odbiór prac artystycznych,
 - wyróżnia dyscypliny sztuk plastycznych z uwzględnieniem podziału na dzieła płaskie i przestrzenne,
 - wymienia poznane środki plastyczne i wykorzystuje ich nazwy w opisie dzieł, przyporządkowuje techniki i materiały do dziedzin sztuki,
 - z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło sztuki,
 - posługuje się podstawowymi określeniami dotyczącymi formy prac artystycznych,
 - wykonuje pracę w wybranej technice plastycznej – według wskazówek prowadzącego.

omawia czynniki wpływające na odbiór prac artystycznych,
 - wyjaśnia różnice między dziełami realistycznymi a dziełami abstrakcyjnymi,
 - tłumaczy podział na sztukę dawną i sztukę współczesną,
 - wskazuje poznane środki plastyczne typowe dla poszczególnych dziedzin sztuki – na wybranych przykładach,
 - analizuje dzieło sztuki (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela) z uwzględnieniem wszystkich poznanych środków wyrazu,
 - posługuje się różnorodnymi określeniami dotyczącymi formy prac artystycznych,
 - analizując dzieła sztuki, stawia własne pytania i dzieli się subiektywnymi refleksjami,
 - wykonuje pracę w określonej technice plastycznej, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo.

25/26/2 **Tworzenie z natury**
7

tłumaczy, czym jest tworzenie z natury,
 - wyjaśnia, czym są szkic i plener,
 - definiuje portret, martwą naturę i pejzaż,

przedstawia specyfikę tworzenia z natury,
 - wymienia cele ukazywania rzeczywistości w dziełach

- odpowiada, dlaczego artyści inspirowani naturą,
 - wymienia podstawowe typy rejestracji rzeczywistości w sztuce,
 - z pomocą nauczyciela opisuje wybrane dzieło sztuki,
 - wykonuje martwą naturę, pejzaż lub portret w wybranej technice plastycznej – według wskazówek prowadzącego.
- sztuki,
 - opowiada o poszczególnych typach rejestracji natury,
 - tłumaczy, czym są camera obscura i *trompe-l'oeil*,
 - charakteryzuje odmiany martwej natury, pejzażu i portretu,
 - omawia dzieło (wybrane samodzielnie lub wskazane przez nauczyciela), uwzględniając jego tematykę i charakterystyczne dla niego środki wyrazu,
 - wykonuje według własnego pomysłu martwą naturę, pejzaż i portret, interpretując zadanie samodzielnie i twórczo.

Uczeń, uzyskał stopień:

niedostateczny – (1)

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotu.
- nie uczestniczył w lekcji
- był zwykle nieprzygotowany do zajęć.
- nie odrabiał zadanych prac domowych
- świadomie lekcewał podstawowe obowiązki szkolne

dopuszczający – (2)

- był przygotowany do większości lekcji (przynosił potrzebne materiały)
- z pomocą nauczyciela wykonywał proste ćwiczenia,
- uczestniczył w zabawach, wyjaśniał najważniejsze terminy
- potrafił wymienić kilku wybitnych polskich artystów

dostateczny – (3)

- przyswoił podstawowe wiadomości oraz najprostsze umiejętności
- bardzo rzadko był nieprzygotowany do lekcji,
- starał się utrzymać porządek w miejscu pracy
- oddał większość zadanych prac praktycznych.
- posługiwał się wybranymi środkami wyrazu stosował typowe, proste techniki plastyczne.
- samodzielnie wykonywał łatwe ćwiczenia
- uczestniczył w zabawach, współpracował w grupie
- podejmował próby twórczości plastycznej.

- potrafił podać nazwiska kilku wybitnych polskich twórców.

dobry – (4)

- potrafił wykorzystać w praktyce zdobytą wiedzę i umiejętności.
- zawsze przynosił na lekcje potrzebne materiały
- dbał o estetykę swojego miejsca pracy.
- właściwie posługiwał się terminologią plastyczną
- samodzielnie rozwiązywał typowe problemy.
- przejawiał aktywność w działaniach indywidualnych i grupowych,
- wkładał dużo wysiłku w wykonywane zadania
- systematycznie pracował na lekcjach.
- świadomie wykorzystywał środki plastyczne stosował różnorodne, nietypowe techniki plastyczne.
- wymieniał nazwiska kilku twórców polskich i zagranicznych.
- samodzielnie próbował analizować i porównywać wybrane dzieła sztuki oraz wyrażał własne opinie na ich temat.

bardzo dobry –(5)

- opanował i wykorzystywał w praktyce wszystkie określone w programie wiadomości i umiejętności.
- brał udział w dyskusjach na temat sztuk plastycznych
- potrafił uzasadnić swoje zdanie.
- korzystał z różnorodnych źródeł informacji w przygotowywaniu dodatkowych wiadomości,
- uczestniczył w działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią,
- wykazywał się zaangażowaniem i pomysłowością.
- umiejętnie posługiwał się środkami plastycznymi
- dobierał technikę do tematu pracy.
- zna nazwiska wybitnych artystów w Polsce i na świecie.
- analizował i porównywał dzieła sztuki oraz wyraża własne opinie na ich temat.

celujący – (6)

- przejawiał szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi oraz wykazuje talent,
- wykazywał zaangażowanie i twórczą inicjatywę w działaniach grupowych.
brał udział w pozaszkolnych konkursach plastycznych i odnosił w nich sukcesy
aktywnie uczestniczył w życiu kulturalnym szkoły i regionu.
- twórczo posługiwał się różnymi środkami plastycznymi i eksperymentował z technikami plastycznymi
- potrafił wymienić wybitnych twórców polskich i zagranicznych oraz podawał przykłady ich twórczości.
analizował i interpretował dowolne dzieła sztuki oraz uzasadnia ich wartość artystyczną.
rozwiązywał problemy w twórczy sposób

Magdalena Michalak